

SENAT

Grupul Român al Uniunii Interparlamentare

DECLARAȚIE

cu ocazia

Zilei Internaționale a Democrației – 15 septembrie 2011

Ce așteaptă cetățenii de la parlamentarii lor?

Domnule Președinte, stimați colegi,

La 15 septembrie, întreaga lume celebrează *Ziua Internațională a Democrației*.

Aceasta este, mai mult decât oricare altă Zi Internațională sau Europeană, o sărbătoare a Parlamentelor, o dată simbolică la care, reafirmând valorile perene ale democrației, reconfirmăm rolul central al instituției parlamentare în orice societate democratică.

Uniunea Interparlamentară este o structură echivalentă cu Organizația Națiunilor Unite la nivel parlamentar și, de aceea, rolul său este din ce în ce mai puternic în impunerea unor principii democratice în toate țările lumii. Nu întâmplător, alegerea, de către Națiunile Unite, a zilei de 15 septembrie pentru celebrarea zilei internaționale a Democrației corespunde adoptării, de către Uniunea Interparlamentară, în septembrie 1997, a *Declarației Universale privind Democrația*, document care reafirmă principiile fundamentale ale democrației și elementele definitorii ale unei guvernări democratice. La inițiativa Grupului Român al Uniunii

Interparlamentare, *Ziua Internațională a Democrației* a fost celebrată în fiecare an, încă de la prima sa ediție, din 2008, atât de Senat, cât și de Camera Deputaților.

La începutul anului viitor, Uniunea Interparlamentară și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare vor publica prima ediție a ***Raportului Parlamentar Mondial***, un proiect ambițios care încearcă să ofere o imagine globală asupra situației parlamentelor lumii, a rolurilor lor în continuă schimbare și a modalităților în care răspund cerințelor legate de guvernare și așteptărilor din partea cetățenilor și societății. Cum legitimitatea parlamentară depinde într-o proporție covârșitoare de măsura în care parlamentul răspunde nevoilor și aspirațiilor cetățenilor, primul Raport Parlamentar Mondial va examina tocmai *relația dintre parlament și cetățeni*, particularitățile și mecanismele de consolidare a dialogului politicienilor cu alegătorii, în diferite țări și regiuni ale lumii. În acest context, Uniunea Interparlamentară ne propune să dedicăm *Ziua Internațională a Democrației* 2011 răspunsului la întrebarea: *Ce așteaptă cetățenii de la Parlamentul lor?*

Acest lucru înseamnă, în fapt, să încercăm să răspundem mai multor întrebări: Cum evoluează și cum se schimbă activitatea pe care o desfășurăm în circumscripții? Cum ne adaptăm - fiecare parlamentar, în mod individual, și parlamentul, în ansamblul său - acestor evoluții și schimbări? Cum putem asigura o interacțiune mai bună între activitatea în circumscripții și performanța instituției parlamentare? Ocupă oare Parlamentul României un rol central în evoluția democratică a societății noastre? Avem o arhitectură instituțională solidă, menită să reziste la abuzuri și derapaje?

Din păcate, la aproape cinci ani de la aderarea în Uniunea Europeană, consolidarea democrației românești se dovedește a fi, tot mai mult, un obiectiv greu de atins. În ultimii ani, Parlamentul României devine, pe zi ce trece, tot mai puțin o instituție solidă și independentă și dau un singur exemplu pentru a îmi susține opinia: faptul că, în doar doi ani de zile, Guvernul a trecut prin Parlament nu mai puțin de 12 asumări de răspundere și aproape două sute de ordonanțe de urgență, ceea ce subminează evident rolul Legislativului ca factor de control și legiferare în România.

În baza unui sondaj la care au participat peste 600 de parlamentari - inclusiv senatori și deputați români - raportul realizat de UIP ne oferă și alte indicii la întrebările pe care ni le-am pus:

- pretutindeni în lume parlamentarii sunt preocupați și fac eforturi să răspundă așteptărilor în creștere ale cetățenilor;
- mai mult de jumătate dintre parlamentarii chestionați petrec peste 20 de ore pe săptămână în activități care îi privesc pe cetățeni;
- parlamentarii apreciază că rolul lor cel mai important este legiferarea, urmat de controlul activității guvernului și rezolvarea problemelor cetățenilor;
- aceiași parlamentari însă consideră că, în ochii alegătorilor, rolul lor cel mai important este rezolvarea problemelor cetățenilor, urmat de legiferare, controlul asupra Executivului și promovarea intereselor, inclusiv economice, ale circumscripției din care fac parte.

Principala concluzie a raportului UIP este că cetățenii îi fac responsabili pe parlamentari în primul rând pentru activitatea desfășurată în afara parlamentului, în circumscripție, și abia apoi pentru eficiența cu care legiferează sau abilitatea de a controla Executivul.

Pe lângă funcția de reprezentare, pe care fiecare parlamentar o exercită în mod individual, respectiv modul în care vine în întâmpinarea nevoilor alegătorilor, o altă temă de reflecție este modalitatea prin care instituția parlamentului, ca atare, interacționează cu alegătorii și îi reprezintă pe cetățeni. Cu alte cuvinte: care sunt mecanismele prin care parlamentele asigură implicarea indivizilor și a organizațiilor pe parcursul exercitării funcțiilor de legiferare și control și în procesul bugetar? Cum obțin parlamentele opinii și sugestii din partea populației, mai ales atunci când au pe agendă domenii precum sănătatea, educația sau protecția mediului? Cât de simplu este pentru cetățeni să participe la lucrările parlamentului? În ce măsură folosește parlamentul instrumente inovatoare - îndeosebi cele informatice - pentru a facilita o înțelegere cât mai bună, de către alegători, a rolului și activității parlamentului, dar și o consultare reală a opiniei publice?

Parlamentul este un element indispensabil al oricărei democrații reprezentative, iar rolul său nu poate fi asumat de nicio altă instituție. Dar pentru a-și menține legitimitatea, parlamentul trebuie să evolueze în același ritm cu societatea pe care are misiunea de a o reprezenta.

Parlamentul trebuie să fie reprezentativ! Vom putea arăta că suntem o instituție respectabilă numai dacă ne vom îndeplini

sarcina de a respecta voința celor care ne-au ales. Exercițiul votului exprimat liber reprezintă elementul fundamental într-o societate democratică sănătoasă. Încălcarea acestui mecanism esențial pentru funcționarea normală a statului de drept nu trebuie să aibă loc nici în Parlament dar nici în cadrul alegerilor, fie ele locale sau generale. Actul de amânare sau, eventual, comasare a acestora este o decizie complicată, cu impact major asupra democrației și ar fi bine să luăm decizii în acest domeniu doar pe baza unui dialog larg în societate. Trebuie să fim atenți la precedentele pe care le creăm. Alegerile trebuie să fie corecte, transparente și reprezentative. Nimeni dintre noi nu vrea să ajungă în situația în care democrația noastră să semene tot mai mult cu un regim autoritar în care nu contreză câți cetățeni se prezintă la vot și cum votează aceștia ci doar cine numără voturile.

Sufăr atunci când văd că Parlamentul României este, de ani buni, ținta unor atacuri nemeritate din partea mass-media și a unor factori politici. Sufăr când văd că, de ani buni, activitatea parlamentară este redusă, în ochii detractorilor săi, la simpla încasare a unei indemnizații de către parlamentar și pe nimeni nu interesează legile promovate sau acțiunile la care participăm, majoritatea dintre noi, în țară, în afara țării, în Parlament sau în colegii. Sunt conștient că imaginea proastă atașată de instituția Parlamentului, în fapt garantul democrației în orice stat din lume, trebuie să o schimbăm noi, prin faptele noastre.

De aceea, mi-aș dori să văd reacții mai ferme din partea fiecăruia din noi când colegi parlamentari sunt terfeliți în media. Cred că fiecare din noi are datoria să explice mai mult -

și la televiziuni și în presa scrisă - ce face, de fapt, un parlamentar. Cred că ar trebui să fim mai mult timp în mijlocul cetățenilor și, mai ales, cred cu tărie că a venit momentul ca să ne reluăm rolul de instituție puternică, respectată atât în țară cât și în străinătate și să ne facem mai bine auzit glasul. Ar trebui să fim mai uniți, mai înțelepți, mai grijulii cu imaginea noastră și mai deschiși cu cetățeanul și cu noi înșine.

Eu am încredere în Parlamentul României, în structura sa bicamerală și sunt sigur că avem mijloacele necesare pentru a contribui la consolidarea în continuare a democrației în România.

Senator
Emilian Frâncu